

נסדק לאורכו אפילו כל שהוא – פסול

נתיבי עם – דרשות¹

ז. (א) נסדק לאורכו אפילו כל שהוא – (ב) פסול.
(ג) פירוש: שכל ימיו עבר עבירה ואפילו שהיא עבירה קלה בחינת (ד) כל שהוא, והאריך בחטאו ולא חזר בו כי אם בסוף ימיו, פסול, שאינה תשובה שלמה.

עלי נתיבים

(א) הלכה היא בשו"ע²: נסדק לארכו, פסול. י"א: אפילו בכל שהוא פסול.

(ב) והטעם שמחמירים אפילו בכל שהוא, לפי שמחמת הרוח וחוזק התקיעה **הסדק** הולך ומוסיף עד שייסדק כולו, וכל העומד ליסדק כסדוק דמי³.
וכתבו הפוסקים⁴ שנפסל השופר דוקא אם הסדק הוא **מעבר לעבר**⁵ ואף על פי שלא נחסר מהשופר מאומה וגם לא נשתנה קולו.

(ג) מקור דרשה זו הוא מדברי השל"ה⁶ הקדוש⁷.

להבנת הדברים המחבר מקדים לבאר: **א'** שהשופר רומז על בעל תשובה, והסדק רומז על החטא; **ב'** אינה דומה מדרגת בעל תשובה זה למדרגת בעל תשובה אחר וייתכן שזו גדולה מזו בעוה"ב; **ג'** כל זמן שיתחרט אדם על חטאו, ויעשה תשובה שלמה, תשובתו נרצית לפני הקב"ה, אבל כאן ייתכנו שבע מדרגות של תשובה. המעולה ביותר היא, שישוב בבחירתו, והתשובה הפחותה שבכולם היא, מי שלא שב עד קרוב עתו למות.

'אם נסדק השופר **לארכו** - פסול',

הלכה זו רומזת לתשובה מהסוג הפחות ביותר, ר"ל **שאם אדם חי כל ימיו** (לארכו) **בעבירה**, ואינו שב אלא עד יום מותו, כי יראה כי אזלת ידו, **תשובתו פסולה ופחותה**. ו'פסולה' אין פירושה שלא מקובלת כלל אלא שמדרגתה פחותה מהאחרות. ולשון 'פסול' הוא מלשון "פָּסַל לָךְ"⁸ שפירושו לחצוב, לחתוך, ליצור ולפסל צורה כלשהי. וכאן ר"ל, שמדרגתו של בעל תשובה כזו, היא **פסולה וחתוכה** מן המדרגות האחרות שהן למעלה ממנה.

(ד) 'ונסדק לאורכו אפילו כל שהוא'.

בא ללמד שאפילו עשה **עבירה כל שהיא** - עבירה קלה, אבל התמיד וְשָׁנָה בָּהּ, ולא עשה תשובה בבחירתו אלא עד קרוב למיתתו, אפילו הכי 'פסול', בענין שלא יגיע למדרגה עליונה בעוה"ב, רק למדרגה נמוכה.

ואשרי אדם, שאם חטא, שישוב קרוב לחטאו במיטב כוחותיו ולא יִשְׁקָה תשובתו.

¹ דרוש לשבת שובה שדרש הרב בשנת תשי"ג.

² בדיני שופר סימן תקפו סעיף ח.

³ משנ"ב שם ס"ק לט, ומקור הדברים בשם הלבוש.

⁴ שם ס"ק לח בשם הפוסקים והריטב"א.

⁵ מצד לצד, משני חלקי השופר, פנימי וחיצוני.

⁶ מסכת ראש השנה פרק דרך חיים תוכחת מוסר.

של"ה – "שני לוחות הברית" - **רבי ישעיהו ב"ר אברהם הלוי הורוויץ**, נולד בפראג בערך בשנת ש"כ (1560) ונפטר בצפת בשנת ש"ץ (1630).

⁷ אחד מחמישה שזכו לכינוי זה 'הקדוש'. האחרים: רבי יהודה הנשיא (רבנו הקדוש), האר"י, האלשיך (רבי משה) ו'האור החיים' (רבי חיים בן עטר).

⁸ שמות לד, א: וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, **פָּסַל לָךְ**, שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים כְּרֵאשֵׁינִים, וְכָתַבְתִּי עַל הַלַּחַת, אֶת הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר הָיוּ, עַל הַלַּחַת הָרֵאשֵׁינִים אֲשֶׁר שָׁבַרְתָּ.